

prima instanță: Judecătoria Drochia, sediul Central (L.Grădinari)
instanța de apel:Curtea de Apel Bălți (E.Grumeza, N.Chircu, S.Procopciuc)

ÎNCHEIERE

15 mai 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Tamara Chișca-Doneva
Iurie Bejenaru

examinând chestiunea admisibilității recursului declarat de Cucol Nadejda, reprezentată de avocatul Chișca Maxim,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Cucol Nadejda împotriva Direcției Generale Administrare Fiscală Nord cu privire la recunoașterea ca membru al familiei, recunoașterea dreptului de proprietate asupra cotei-părți ideale succesoriale, dobândirea proprietății în ordinea succesiunii legale prin intrarea în posesia masei succesoriale,

împotriva deciziei din 04 decembrie 2018 a Curții de Apel Bălți prin care a fost respins apelul declarat de Cucol Nadejda și a fost menținută hotărârea din 04 mai 2018 a Judecătoriei Drochia, sediul Central,

c o n s t a t ă:

La data de 13 decembrie 2016 Cucol Nadejda, reprezentată de avocatul Chișca Maxim a depus cerere de chemare în judecată împotriva Direcției Generale Administrare Fiscală Nord cu privire la recunoașterea ca membru al familiei, recunoașterea dreptului de proprietate asupra cotei-părți ideale succesoriale, dobândirea proprietății în ordinea succesiunii legale prin intrarea în posesia masei succesoriale.

În motivarea acțiunii reclamanta a invocat că din anul 1980 a concubinat împreună cu Baboșco Victor. La XXXX ultimul a decedat. Din sursele proprii, Cucol Nadejda l-a înmormântat și a suportat toate cheltuielile necesare.

A menționat că pe toata perioada conviețuirii Cucol Nadejda și Baboșco Victor s-au evidențiat în cercul prietenilor și în societate ca o familie deplină și nu au dat importanță oficializării relației. Pe durata conviețuirii au dobândit în proprietate comună apartamentul nr.XXXXXX. La privatizarea apartamentului au participat ambii

Cucol Nadejda-proprietar și Baboșco Victor-soț, fapt confirmat prin certificatul de arhivă nr. 1169 din 29.10.2013.

A relatat că au dus o gospodărie comună prin următoarele probe: cartea de imobil și anume viza de reședință aplicată ambilor la 07.04.1987, contractele de prestări servicii de telefonie, lumină, gaze, evacuarea deșeurilor.

A susținut că în urma decesului lui Baboșco Victor a rămas următoarea masa succesorală compusă din cota-parte ideală de $\frac{1}{2}$ din apartamentul nr.XXXXX.

A declarat reclamanta că fiind soția decedatului și unica rudă, a intrat în posesia masei succesoriale care i-a aparținut decedatului.

A solicitat reclamanta recunoașterea ca membru al familiei, recunoașterea dreptului de proprietate asupra cotei-părți ideale succesoriale, dobândirea proprietății în ordinea succesiunii legale prin intrarea în posesia masei succesoriale.

Prin hotărârea din 04 mai 2018 a Judecătorei Drochia, sediul Central acțiunea a fost respinsă.

Prin decizia din 04 decembrie 2018 a Curții de Apel Bălți a fost respins apelul declarat de Cucol Nadejda și a fost menținută hotărârea din 04 mai 2018 a Judecătorei Drochia, sediul Central.

La adoptarea soluției sale instanța de apel a invocat că conform art.1432 Cod civil, moștenirea este transmiterea patrimoniului unei persoane fizice decedate (cel ce a lăsat moștenirea) către succesorii săi. Moștenirea este o transmisiune de drepturi pentru cauză de moarte, universală, unitară și indivizibilă. Moștenirea are loc conform testamentului (succesiune testamentară) și în temeiul legii (succesiune legală).

În conformitate cu prevederile art.1440 Cod civil, succesiunea se deschide în urma decesului persoanei fizice sau declarării morții ei de către instanța de judecată. Momentul deschiderii succesiunii se consideră cel al decesului persoanei care a lăsat moștenirea sau data rămîinerii definitive a hotărîrii judecătorești privind declararea morții lui.

A menționat instanța de apel că succesiunea constituie una din modalitățile de dobîndire a dreptului de proprietate prevăzute de alin. (2) art.320 Cod Civil, care include transmiterea patrimoniului unei persoane fizice decedate către una sau mai multe persoane fizice, juridice sau stat și reprezintă una dintre cele mai importante instituții ale legislației civile.

Articolul 1433 alin.1 Cod civil statuiază că pot fi moștenitori în cazul succesiunii: a) testamentare, persoanele care se aflau în viață la momentul decesului celui ce a lăsat moștenirea, precum și cele care au fost concepute în timpul vieții celui ce a lăsat moștenirea și s-au născut vii după decesul acestuia, indiferent de faptul dacă sînt sau nu copiii lui. precum și persoanele juridice care au capacitate juridică civilă la momentul decesului celui ce a lăsat moștenirea;b) legale, persoanele care se aflau în viață la momentul decesului celui ce a lăsat moștenirea, precum și copiii celui ce a lăsat moștenirea concepuți în timpul vieții lui și născuți vii după decesul acestuia.

La caz, instanța de apel a relatat că Baboșco Victor nu ar fi întocmit testament în privința averii sale succesoriale.

Conform art.1499 alin.1 lit.a) Cod civil, moștenirea legală, adică trecerea patrimoniului defunctului către persoanele menționate în lege se aplică în cazul în care: a) cel ce a lăsat moștenirea nu a lăsat nici un testament.

Conform art.1500 alin.1, 2 Cod civil în cazul succesiunii legale, moștenitori cu drept de cotă egală sînt: a) de clasa I - descendenții (fiii și fiicele celui ce a lăsat moștenirea, la fel și cei născuți vii după decesul lui. precum și cei înfiați), soțul supraviețuitor și ascendenții privilegiați (părinții. înfietorii) celui ce a lăsat moștenirea; b) de clasa a II-a - colateralii privilegiați (frații și surorile) și ascendenții ordinari (bunicii, atît din partea tatălui, cît și din partea mamei) ai celui ce a lăsat moștenirea; c) de clasa a III-a - colateralii ordinari (unchii și mătușile) ai celui ce a lăsat moștenirea. 2 Ascendenții ordinari culeg moștenirea în ordinea proximității (apropierii) gradului de rudenie cu cel ce a lăsat moștenirea, respectiv bunicii îi înlătură pe străbunici etc.. indiferent de sex și linie.

În contextul normelor citate, instanța de apel a concluzionat că Cucol Nadejda nu este moștenitor testamentar al averii succesorală a decedatului Baboșco Victor, nici moștenitor legal, or, dânsa nu are vocație succesorală, deoarece nu întrunește nici una din condițiile stipulate la art.1500 Cod civil, însă pretinde de a fi recunoscută ca soție a defunctului.

La 21 februarie 2019, Cucol Nadejda, reprezentată de avocatul Chișca Maxim a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii inițiale.

În motivarea recursului s-a indicat că instanța de apel nu a constatat și elucidat toate circumstanțele necesare pentru examinarea obiectivă a cauzei, fiind aplicate eronat normele de drept material și procedural și nu a fost aplicată legea care trebuia să fie aplicată.

În conformitate cu art. 434 Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Bălți a pronunțat decizia la 04 decembrie 2018. Recurenta Cucol Nadejda a recepționat decizia instanței de apel la 27 decembrie 2018 conform avizului de recepție (f.d.150).

Astfel, recursul declarat la data de 21 februarie 2019 este în termen.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Cucol Nadejda, reprezentată de avocatul Chișca Maxim este inadmisibil, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau

aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Cucol Nadejda, reprezentată de avocatul Chișca Maxim, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurenteii cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra

Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a recunoaște recursul declarat de Cucol Nadejda, reprezentată de avocatul Chișca Maxim, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Cucol Nadejda, reprezentată de avocatul Chișca Maxim.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Iurie Bejenaru